

Jézus Pilátus előtt (Mt 27,1-2.11-14; Lk 23,1-5; Jn 18,28-38)

¹Korán reggel azonnal határozatot hoztak a főpapok a vénekkal és az írástudókkal együtt, vagyis az egész nagytanács. Azután Jézust megkötözve elvitték, és átadták Pilátusnak. ²Pilátus pedig megkérdezte tőle: Te vagy a zsidók királya? Ő így válaszolt neki: Te mondd. ³A főpapok hevesen vádolták őt. ⁴Pilátus ismét megkérdezte tőle: Nem felelsz semmit? Nézd, mennyire vádolnak! ⁵Jézus pedig többé semmit sem válaszolt, ezért Pilátus elcsodálkozott.

Jézus és Barabbás (Mt 27,15-26; Lk 23,13-25; Jn 18,39-40; 19,4-16)

⁶Ünnepenként pedig szabadon szokott bocsátani nekik egy foglyot, akit kértek. ⁷Volt akkor egy Barabbás nevű fogoly a lázadók között, akik a lázadás idején gyilkosságot követtek el. ⁸A sokaság tehát felmenve Pilátus elé kérte, hogy tegyen eleget a szokásnak. ⁹Pilátus pedig megkérdezte tőlük: Akarjátok, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát? – ¹⁰mert tudta, hogy irigységből szolgáltatott ki Jézust a főpapok. ¹¹A főpapok azonban felbujtották a sokaságot, hogy inkább Barabbás elbocsátását követeljék. ¹²Pilátus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: Mit tegyek akkor azzal, akit a zsidók királyának mondotok? ¹³Azok ismét felkiáltottak: Feszítsd meg! ¹⁴Pilátus megkérdezte tőlük: De mi rosszat tett? Azok pedig még hangosabban kiáltottak: Feszítsd meg! ¹⁵Pilátus pedig, minthogy a sokaság kedvére akart tenni, szabadon bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy megfeszítsék.

Nincs kompromisszum Jézus ügyében!

Ismerjük a mondást, ha valaki olyan ügybe keveredik, amihez nem lett volna köze: „belekerült, mint Pilátus a Credo-ba”. Tényleg, mit keres Pontius Pilatus az Apostoli Hitvallásban? Miért fontos őt említeni? Azért, mert a megváltásunk történelmi tény!

Pontius Pilatus volt akkor a hivatalban lévő római helytartó (Kr. u. 26-36), aki Jézus kivégzését, megölését végül is jóváhagyta... Pilátus döntése nélkül nem lett volna keresztre feszítés! A zsidóknál a megkövezés dívott; többször is próbálkoztak ezzel már korábban Jézussal szemben, akit a vakbuzgó, öngaz vallásosok istenkáromlónak tartottak. De hiába. Jézusnak nem úgy kellett meghalnia, hogy repülnek rá a kövek. Hanem a keresztre fölemelve, - ahogyan Megváltó Urunk maga szólott erről előre (Mt 20,19; Jn 12,32-33). Megváltásunk meghatározott helyen, időben és módon kellett, hogy végbe menjen. Valóban, a gonosztevők legborzalmasabb római kivégzési módjával ölték meg Jézust. Az átokfán kellett szenvednie. Ehhez viszont Pilátus jóváhagyása kellett.

Így és ezért találkozott tehát ez - a különben kegyetlen és a zsidókat megvető - praefectus, procurator a szenvedést vállaló, az Atya akaratának engedelmeskedő, de az emberek szemei előtt most teljesen kiszolgáltatottnak mutatkozó Jézussal. Ebben a találkozásban pedig ez a pogány, római helytartó is hatalmas lehetőséget kapott. Döntési lehetőséget. Végül azonban - a lényege szerint fölismerve igazságot elhárítva a lelkiismeretétől - rossz döntést hozott... Ez nekünk is figyelmeztetés!

Igaz, az emberek - Kajafás, a vének, az áruházi lett tanítvány, a helytartó, a katonák - valójában csak azt vitték végbe, ami Isten örök terve volt. Ugyanakkor ez nem ment föl senkit a felelősség alól! Aki Jézussal találkozik, az mind döntési helyzetbe kerül. Ma is! Itt és most is, amikor hangzik az ige, szembesülünk a szenvedő, értünk önmagát áldozatul adó Jézussal, és tükröt tart elénk az Úr - most éppen - Pilátus történetében!

Előzőleg olvastuk, ott volt a sorsdöntő találkozás a főpap és a nagytanács tagjai számára is, akik azt gondolták: „végre megfogtuk Jézust”. Igen, lehet elvakultan és komisz keménységgel dönteni Jézus ellen, mint tette Kajafás és az ő befolyása alatt a nagytanács. Igen, szinte Júdás árulásával vetekszik ez a keménység, amikor Isten választott ószövetségi népének főpapja istenkáromlónak minősítette az Isten Fiát. A zsidó vezetők a saját szabályaikat sem tartották be egyébként, amikor éjszaka tartottak kihallgatást és tárgyalást. Majd, hogy mégis meglegyen a formális jogszerűség: „Korán reggel azonnal határozatot hoztak”... „Azután Jézust megkötözve elvitték, és átadták Pilátusnak.” És tudatosan hazug módon politikai jellegű vádat hangoztattak ellene.

Pilátus pozitívabb szereplő ebben az ügyben, mint a főpap. Pedig egy pogány, intrikákhoz szokott, cinikus ember volt. Megrendítő tény, hogy sokszor olyan emberek, akik távol vannak Isten igéjétől, adott esetben több emberséget tanúsítanak, mint a maguk vélt igazságába belekeményedett, elvakult vallási vezetők, akik saját céljaikra sajátították ki Isten nevét és ügyét.

János evangéliuma még részletesebben bemutatja, hogy Pilátust mennyire megérinti Jézus lényének a tisztasága és igazsága. Reálpolitikusként hamar átlátta, hogy hamisak a Jézus elleni vádak. Az irigység az igazi ok, ami miatt a zsidó vezetők meg akarják ölni Őt. Bár talányos számára Jézus válasza a királyságára vonatkozóan, Pilátus tudja, hogy Jézus nem lázad és nem lázít a földi hatalom ellen - bármilyen hevesen vádolják is ezzel.

Jézus nem védekezik: Pilátus ezen egyenesen elcsodálkozik. Zavarban van és kellemetlen neki ez az egész ügy. Lukács evangéliumából tudjuk, hogy ezt a zsidó, vallásinak látszó ügyet megpróbálja átpasszolni Heródes Antipásnak. De visszakerül hozzá... Értsük meg, a Jézussal kapcsolatos döntést senki nem háríthatja el magától, aki találkozik vele!

A tragédia abból fejlődik ki, hogy Pilátus - jobb meggyőződése ellenére - elkezdi Jézus személye fölött alkudozni. Fölismeri, hogy Jézus más, mint a többiek, de nem hajlandó a megértett igazság mellett kiállni. Gyáva, nem mer egyértelműen dönteni! Mi nem ilyenek vagyunk? Te meg én nem ezt tettük, tesszük sokszor? Talán nem akarjuk Jézust eltaszítani, - de az Őt és igéjét elvető emberekkel sem akarunk feszültségbe, összeütközésbe kerülni... Nem akarom én „a hiteimet megtagadni” - mondjuk -, de megvallani sem. Megpróbálunk „középutat találni” az igazság, meg a hamisság között. Csakhogy ilyen középút nincsen!

A helytartó nem tudatosan gonosz ebben a helyzetben, hanem határozatlan, és ezt megérik nála Jézus ellenfelei. Ettől fogva Pilátus vesztesé lesz ebben a hatalmi mérkőzésben. Ő, még ha csak hatalmi mérkőzés lenne! Sokkal többről van itt szó! Arról, hogy mi lesz veled Isten színe előtt?! A lelke megy rá annak az embernek, aki nem engedelmeskedik az Igazságnak! Ahogyan Urunk megmondta: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Vagy mit adhat az ember váltságdíjra a lelkéért? Mert eljön az Emberfia az ő Atyjának dicsőségében angyalival együtt, és akkor megfizet mindenkinek cselekedetei szerint.” (Mt 16,26-27). Erről beszélt Jézus a főpap kérdésére válaszolva is (Mk 14,61-62)!

Pilátus nem akarja megölni Jézust, de nem engedi a lelkét Jézus igazságának a hatalmába kerülni. Félti önmagát. Így lesz végül tulajdon lelkiismeretének és Jézusnak is gyilkosa! Félelmetes figyelmeztetés ez mindnyájunknak! Az önféltés rossz tanácsadó! Ezzel szemben ne félj kiszolgáltatni magadat Jézusnak, aki egészen kiszolgáltatta magát érted! A valódi hit éppen ez: bizalommal kiszolgáltatom magamat annak a Jézusnak, „aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonosszástól, és megtisztítson minket a maga népévé” (Tit 2,14).

Pilátus belül tudja, hogy mit kellene tennie, mégis a tömegetől kérdezi: „Mit tegyek akkor azzal, akit a zsidók királyának mondotok?” De a tömeg is rossz tanácsadó! Amikor Jézusról és az Ő igényéről van szó, a magam döntését ne tegyem függővé másokétól! Az Igazság nem a többség szavazatán múlik! Okkal föltételezhetjük, hogy Pilátusnak voltak értesülései arról, hogyan ünnepelték néhány nappal ezelőtt zsidó zarándokok tömegei ezt a szelíd Jézust, amikor Jeruzsálembe érkezett. „Ünnepenként pedig szabadon szokott bocsátani nekik egy foglyot, akit kértek.”

De ez a tömeg már más, mint a néhány napja Jézust ünneplők! Itt már egy áthangolt, fölbujtott tömeg van! A fölbujtott emberek tömegének nem szabad alkut ajánlani, mert nekik nem lehet érvelni! És nem igaz, hogy „a nép szava Isten szava”!!!

A fölbujtott tömegnek inkább imponál a gyilkos, terrorista Barabbás, aki afféle „nemzeti szabadsághős”, mint a szelíd, ám szavával szívek szándékait és gondolatait megítélő, ugyanakkor bűnösöket magához fogadó és a bűneikből megtérő emberek életét megváltoztató Jézus. Azzal szemben, aki a bűneinkből, lázadásunkból, szenvedélyeinkből akar szabadítani, inkább kell a többségnek ma is a lázadó „sztárok” által ígért „szabadság”.

„Feszítsd meg” - ordítja Jézus ellen a tömeg. S a helytartó hiába kérdezi: „De mi rosszat tett?” Nincs érv és nincs belátás. „Pilátus pedig, minthogy a sokaság kedvére akart tenni, szabadon bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta, hogy megfeszítsék.” Ezt tette. Pedig nem ezt akarta!

A főpapak felbujtására Jézust elutasító, a nemzeti és vallási érzéseiben tomboló tömeg magatartásában beteljesedik ez az ézsaiási prófécia is: „néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos!” (Ézs 53,2b - Károli). Inkább Barabbás kell, a gyilkos lázító... Pedig Jézus az, aki mindeközben leteszi az életét, szent, tiszta lényét, Isten haragját kiengesztelő áldozatul a bűnös, lázadó emberért. Mert: „Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az ÚR őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki száját.” (Ézs 53,6-7)

„Mit tegyek Jézussal?” Ezzel a Jézussal, aki igéjében ma is élénk áll! Nemcsak Pilátus kérdése volt ez. Mindenkinek, aki csak hallott Jézusról, döntenie kell vele kapcsolatban. Valamit tennie kell vele... Mert Jézus - hadd mondjam most így - olyan döntést provokáló személy az emberiség történetében, akit a mai ember sem kerülhet meg. Ő abszolút igénytel szólna hozzánk is, mint egykor az elbizonytalanodott Pilátushoz: „Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.” (Jn 18,37b) - Hallgatók rá, vagy nem hallgatók rá? Engedelmeskedem neki „aki szeretett engem, és önmagát adta értem” (Gal 2,20c), vagy nem.

Józanul látnunk kell, hogy az emberek többségének Jézus nem kell. Akkor sem kellett és ma sem kell. És itt nemcsak azokról a fiatalokról és idősebbekről van szó, akik szenvedélyeiket hajszolják, és azok űzik őket. A „rendes” emberekre is gondoljunk, akiknek - valameddig még - lehet beszélni hagyományos erkölcsi szabályokról, ún. „keresztyén értékekről”, ilyen és amolyan vallási tevékenységről, azután kultúráról, humanizmusról, szociális segítségről, - de Jézus uralmáról nem... A többség kimondva vagy kimondatlanul szembeszegül Jézussal, mert nem tetszik neki az élő és ható ige: sem a leleplező világosság, sem az ingyen kegyelem. Ma is sokaknak botrány, hogy Jézus összetöri az önmagunkról alkotott szép elképzeléseinket és ábrándjainkat, és saját szívünk csalárdságától akar megszabadítani.

Nos: rólad van szó. Mert kikerülhetetlen számodra is a kérdés itt és most: „Mit tegyek Jézussal?” Vagy elutasítod, vagy befogadod Őt, mint Uradat és Megváltódat. Kérlek, ne engedd sodortatni magadat másoktól! És ne keresd a kompromisszumot ezen a téren, mert nincs! Ne féltsd magadat és ne légy gyáva! Az Úr Jézus Krisztustól kérhetsz bátorságot is a helyes döntéshez. Ő meg tud tartani akkor is, ha meg akarnak félemlíteni vagy nyomást gyakorolnak rád. Fogadd el szavát, igényét életedre. Mert örökre szólóan az a sorsdöntő, hogy mit teszel Jézussal. Ő mindent megtett érted: Hallgass rá! „Bánd és utáld meg bűnödöt, Hittel ragadd meg üdvödöt, S kegyelmet nyersz ma itt!” (Ev. Ékv. 211. é. 7.v.) Ámen